

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pont sor egyszer 20 fillér,
minden követhetőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 17.

Biala közelébe értek üldöző csapataink.

(Velence erődjeinek bombázása.)

Budapest, augusztus 16. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A Bugtól nyugatra eső területen az oroszok üldözése gyorsan halad előre. A szövetségesek centrumában előnyomuló osztrák-magyar erők Bialától nyugatra a Klikawka keresztül hátráló ellenségnek közvetlenül nyomában maradtak. József Ferdinánd főherceg hadosztályai tegnap este harcok közben elérték a Bialától délre és délnyugatra fekvő területet, éjjel hidat vertek a Krznán és ma reggel átkeltek a folyón. Az ellenség utóvédjeit, ahol szembe fordultak velünk, megtámadtuk és megvertük. Kövess tábornok csapatai az ellenséget a Klikawka felső folyásán át üldözték. Biala vidékén és Brest-Litovszk irányában számos kiterjedt tüzvész látható. Vladimir-Wolynskyjénél, a Bug keleti partján, több helyen szilárdan megvetettük lábunkat. Itt és Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tiroli arcvonalon az ellenség nehéz tüzérsége hosszabb szünet után ismét megkezdte a tüzelést erődeink, különösen azok ellen, amelyek a Tonale szorosnál, valamint a lavaranei és folgarial téniszkokon fekszenek. Az olasz gyalogságnak a tonalei miuton a Popena állás ellen (Schluderbachtól délre) és a Dreizinnen területen megkísérelt támadásait visszavertük. Epp úgy meghiusultak a tengermelléki arcvonalon az ellenségnek a Krntól délre fekvő területen megújított támadásai, valamint a doberdói téniszk kiugró része ellen intézett előretörései is. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Események a tengeren.

Hidroplánjaink egyike augusztus tizenötödikén délután Velence négy parti erődjére bombákat dobott, amelyek egynek kivételével mind az erődökön belül robbantak fel. Repülőnk az üldözésre induló öt ellenséges repülő egészen az isztriai tengerpart közelébe követte, ahonnan minden eredmény nélkül vissza kellett fordulniok. Hidroplánunk annak ellenére, hogy az ellenséges hadihajók és erődök hevesen lövöldöztek, sértetlenül tért vissza. Hivatalos olasz jelentés szerint az U III jelzésű tengeralattjárónkat augusztus tizenkettedikén a déli Adrián elsüllyesztették. A tengeralattjáró naszád másodtisztját és tizennégy legényt megmentettek és hadifogságba vitték. Flottaparancsnokság. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Nurzece-nél átfőrt az orosz ellenálló front.

Berlin, augusztus 16. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Amersweilernstől északra (Dammerskirchtől északkeletre) a franciáknak egy részleges támadása állásaink előtt tüzünkben összeomlott.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportha.

A kovnoi előretolt állások ellen intézett további sikeres támadások al-

kalmával tegnap egyezerkétszázharmincöt, köztük hét tisztelet elfogtunk. Az orosz állásoknak az eredményes Nurzee-átkeléssel előkészített áttörése tökéletesen sikerült. Az ellenség enged az áttörés helyéről kiinduló nyomásnak és az egész arcvonal megújításából hátrál. Üldöző csapataink elérték Bransk magasságát. Több mint ötezer fogoly jutott kezünkre. Nowogeorgiewsknél a védőket a váróházhoz közelebb vetettük vissza.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportha.

A balszárny éjjel Drohicszentől nyugatra kieroszakolta az átkelést

a Bugon. A centrum és jobb szárny tegnap délelőtt áthaladt La sicen és Mindzyrzeczen és a Tercna és Lukawska szakaszon (Drohicszn és Biala között) újabb ellentállásra talált, melyet ma virradatkor Lasicetől keletre a sziléziai Landwehr támadásával megtört. Az ellenséget üldözzük.

Mackensen tábornagy hadseregcsoportha.

Az üldözés tovább tart. Bialát és Slamatyezot elhagytuk. Vlodavától keletre csapataink keleti parton állnak. (Ministerelnökség sajtóosztálya.) Legtöbb hadvezetőség.

Konjunktura.

Arad, augusztus 16.

Aki nem tudná, hogy mit tesz ez a szó, ne is tudakolódzék az értelme után. Ebben a szóban van a legtöbb igazságtalanság, amely a földön egyáltalán tapasztalható. Más- és más mezőkön, más és más emberrétegek között nyilvánlik meg a hatása, de mindeniknek fogalma ebbe a szóba fut össze.

Millió és millió ember nyomorúságával szemben, százezer embernek soha be nem telő haszna: ez a konjunktura. Millió és millió fiatal, családos, erős ember van a háboruban, költi az életét, a testi épségét, a vérért, a nyugalmaát — hogy ennek révén mások, akiknek semmirészüik sincsen a harctér veszedelmeiből, tájadalmai és nélkülözései felől, a háboru által okozott áremelkedéseken meggazdagodjanak: ez a konjunktura. Az egyiknek az se adatik meg, hogy rendes kenyérkeresetét folytassa, a másik ez alatt huszszoros üzletet csinál: ez a konjunktura. Milliók és milliók alig tudják a megdrágult kenyeret, tűzifát, cukrot és egyéb élelmiszert megfizetni, hogy azok, akiknek a sors búzát, erdőt, malmot, faüzletet, cukorgyárat, konybakertet adott, kétszer-háromszor és ötvenszer annyit kapjanak, mint más időkben: ez a konjunktura.

Van azután egyéb igazságtalansága a dolognak. Az itthon maradtak között is vannak, a kik hiába akarnának dolgozni, erejüket megteszteni: munka árán se jutnak keresethez. Például az építő-iparosok és a kőműves-munkások, azután egy csomó olyan cikk kereskedői, meg iparosai, a melynek a háboru alatt nincs keresete. Ezek nem tudnak dolgozni s

dolgoznak, hogy keressenek: — mások pedig a karosszékekben ülve a tegnaptól máig tartó áremelkedéseken nagy összegeket vágnak zsebre. Ezt ők úgy nevezik: a konjunkturák okos kibasználása.

A konjunkturáknak különböző fajtája van; annyi, ahány fajta drágulása és nyomorusága van a háborúnak. Csak ember-konjunktura nincsen. Nemcsak azért, mert a harcateren az emberélet olcsóbb lett, de idehaza is egyáltalán mellékes az a körülmény, hogy mi lesz azzal az emberrel, aki a nélkülözhetetlen szükségleti cikkeket se tudja a mai drágaságban megfizetni. Nincs emberkonjunktura, mert azok, akiknek emberekre van szükségük, azokat a háboru alatt se fizetik meg drágábban, mint máskor.

De nemcsak egy-egy ország emberei között ütnek ki a konjunkturák

igaztalanságai. Az Egyesült Államoknak és más semleges országoknak mérhetetlen hasznai, a melyet a hadviselő államoknak köszönhetnek: szintén konjunkturát jelentenek. Az amerikai konjunkturákból hosszabban nyulik az öldöklő háboru ideje, több lesz az emberhalál, más semleges államok konjunkturái a nyomoruságot növelik: mi közük mindehhez azoknak, a kik a konjunkturák szilaj papián lovagolnak?

Sok igaztalanság van benne, nem kevés bűn is, — és hiába, a legokosabb, legkeményebb törvényekkel és kormány-intézkedésekkel se lehetne a visszasságait megszüntetni, a kárait ellensúlyozni. Mért irunk hát róla? Mint a háboru krónikásai, följegyezzük ezt a szót, a mely gyűlöltöbbé válhatnék, mint akármelyik ellenségünknek neve.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Románia döntött!

Bukarest. Vasárnap több politikus bevonásával minisztertanács volt, mely **Románia legközelebbi magatartására döntő fontosságú határozatokat hozott.**

Szerbia és Görögország együttesen járnak el.

Szaloniki. A görög és a szerb kormány azonos manifesztumot fog intézni a hadsereghez. **Pasics és Gunariss minisztereinkök között élénk táviratváltás folyik. A minisztereinkök megállapodtak, hogy együttesen fognak eljárni.**

Athén. A makedóniai képviselők ma testületileg megjelentek Gunariss miniszterelnök előtt s bejelentették tiltakozásukat a területátengedés ellen. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormánynak is ugyanez a felfogása. Szerbiával együttesen fognak eljárni s az entente jegyzékére nem válaszolnak, hanem jegyzéket fognak intézni a semlegesekhez, hogy szólaljanak fel az entente ellen, hogy az milyen hatalommal rendelkezik idegen birtokok felett.

Athén. A hivatalos lap első oldalán az egész országból beérkezett tiltakozásokat közli a területátengedések ügyében.

Lugano. Signorille alezredes, hadosztály parancsnokot nyugalmába helyezték. A Tribuna bejelenti, hogy legközelebb egy magasrangsú katonatiszt Franciaországba, Angliába és Oroszországba utazik a löszerszállítási munkálatokat és teljesítményeket megvizsgálni.

Zürich: A Giornale d'Italiának jelentik Szófiából:

A szerbek északalbániai előnyomulásuk alkalmával kedvezőtlen harcokat vívtak az albánokkal. A megvert szerbeket Mirditok és Alessio felé üldözik az albánok. A menekülő szerbek még nem jutottak el Alessióba, a melyet még a montenegróiak sem szállottak meg. A montenegróiak ellen több faluban az albán törzsek fellázkodtak s száz montenegróit harképtelenné tettek és egy zászlóaljat elfogtak.

Berlin. A Lokalanzeiger Amersor amerikai haditudósítóinak Moltke ve-

zérezdessel való beszélgetését közli. Moltke a haditudósítóknak arra a kérdésére, hogy meddig tarthat a háboru, ezt felelte:

— Ez attól függ, hogy az amerikaiak mennyi ideig fogják ellátni ellenségeinket fegyverrel, municióval és hadiszerekkel. E nélkül seregeink a háborut már bevégezték volna. Pillanatnyilag úgy áll a dolog, hogy az ellenségeink számára történő további munició szállítás csak arra alkalmas, hogy a mészárlást meghosszabbítsa.

Csernovic. A Dnyeszter fronton, Zaleszoziki közelében harcoló orosz csapatok parlamentairet küldtek a mi csapatainkhoz és megkérdezték: **Igaz-e, hogy Varsó elesett?**

Rotterdam. Carszkojeszeloban fontos tanácskozást tartottak a cár elnöklése alatt. Hír szerint a háboru lesújtó eseményei miatt Nikolajevics Miklós nagyherceg generalisszimusz és a cár között komoly konfliktus tört ki.

Rotterdam. A legutóbbi Zeppelin-támadás alkalmával Harwichban tizennégy ház omlott össze a bombáktól.

London. Megbízható hírek szerint Juansikkaj legközelebb Kina császárává kiáltatja ki magát.

Szófia. Durazzóból az eddig ott tartózkodó diplomáciai képviselők is eltávoztak és ezzel az önálló Albánia utolsó nyoma is megszűnt.

Magdeburg. A Magdeburger Zeitung értesülése szerint Athénben a görög kamara megnyitása napján negyven népgyűlésen tognak tiltakozni az entente követeléseinek teljesítése ellen.

Berlin. A Berliner Tageblatt konstantinápolyi tudósítója jelenti: A török jól informált körökben a háboru gyors befejezését remélik, különösen abban az esetben, ha a központi hatalmak offenzívája Szerbián át megnyitja az utat Törökországhoz. A konstantinápolyi hangulat kitünő. A török seregek munició ellátása jó.

Kpenhága. A Politiken haditudósítója jelenti: A német csapatok Kuriandban ismét offenzívába léptek.

Vesztegetésért elítélt falusi asszony.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 16.

Özvegy Oroskovics Milánné született Greck Mária aradkövi-i lakos a múlt év szeptemberében arra a turesa ötletre jutott, hogy megvesztegesse a csendőrmestert azért, hogy egyik ellenségét tartóztassa le. Oroskovicsné fel is kereste a csendőrmestert és kétszáz koronát ígért neki arra az esetre, ha Szerb György aradkövi-i lakost letartóztatja.

Oroskovicsné és Szerb György között régen haragos volt a viszony. Oroskovicsné a múlt év augusztusában feljelentést tett Szerb György ellen, hogy lakásába betört és onnan ruhaneműket lopott el. A csendőrség meg is indította a nyomozást, a mely azonban azzal az eredménnyel járt, hogy megállapították, hogy a betörést saját maga követte el az öreg asszony. Mikor látta Oroskovicsné, hogy így célt nem ér, kétszáz koronát ígért a csendőrnöknek, ha Szerbet letartóztatják s ellensége legalább hat hónapra börtönbe kerül.

Miután a hadi állapot óta a megvesztegetés büntette szintén gyorsított eljárás alá esik, az aradi törvényszék ötös tanácsa foglalkozott ma az ügygel. A bíróság előtt Oroskovicsné azzal védekezett, hogy kétszáz korona jutalmat ígért a csendőrnöknek arra az esetre, ha az ellopott ruhaneműt megtalálják. A törvényszék Heteran Viktor dr. védőbeszéde után, az említhető körülmények figyelembevételével, száz korona (6 és husz korona mellékbüntetésre ítélték az asszonyt. Az ítélet jó erős.

Az elnyomott hinduk kiáltványa. Aki más világrészek történetében csak kivételesen jártas: tudja, hogy nincs olyan földrész, amelyen a brit uralom vértel és kegyetlenkedéssel ne érzett volna hódító politikáját. Legborzalmasabb, mert legállandóbb, az angolok kegyetlenkedése Indiában. Erről számol be az az agitációs manifesztum, amelyet a leipzig-i posta bélyegzőjével az „Aradi Közlöny” redakciójának címezve hozott a posta Aradra. A francia és angol nyelven szerkesztett manifesztumot az Indian National Party, vagyis a hindu nemzeti párt végrehajtó bizottsága bocsátotta ki és többek közt ezeket tartalmazza:

— Mi, a hindu nemzeti párt tagjai tudomására hozzuk a világnak azokat a kegyetlenkedéseket, amelyekkel Nagy Britania több mint száz éve uralkodik Indiában. A brit despotizmus eredménye az, hogy a hindu nép teljesen nyomorba jutott, elszegényedett. Amióta a britek elfoglalták Indiát, az országot állandóan éhségek, járványok pusztítják. A brit okkupáció tíz éve alatt 1895—1905. közt több mint tizenkilencmillió ember pusztult el Indiában éhhalál következtében, míg a világháboru kitöréséig százhat év alatt a földkereken letolyt összes háborukban sem esett el ötmillió embernél több. A történelemben egyedül áll az a rettenetes erőszakosság, amelyet a britek a hindu népet ki akarják irtani a világból. A brit uralmat különben mindenhol ravaszra, nyereségvágyra brutálisra és rablógazdálkodásra alapozták. Mi, a hindu nemzeti párt tagjai kijelentjük, a britek uralma Indiában jogtalan és embertelen. Tiltakozunk az ellen, hogy a britek saját ügyük védelmére az európai csatamezőkre és egyéb hadszínterekre hindu katonákat hoznak. Jelenleg India hadiállapotban áll Angliával és a brit iga alól felszabadulás érdekében megindul a guerilla háboru. Nem fogunk nyugodni addig, amíg egész India a Himalajától, a Comorifokig szabad nem lesz!

Bukovina határán akarnak támadni az oroszok?

(Kowno ostroma. — A Bug-vonal sorsa. — Behívták a felmentett orosz katonákat.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Berlin—Bukarest, augusztus 16.

Az „Universul“ tudósítója jelenti Radautzból:

A lipcani vasuton „Mamaliga“ állomásig estétől kezdve hajnalig közlekedtek katonai vonatok. Ezek a vonatok a harotér felé tekintélyes számú megerősítéseket szállítottak, amelyek naponta érkeznek Besszarábia belsejéből Napról-napra várják a harcok kifejlődését ezen a fronton. Ezek a harcok — írja a tudósító — sokkal döntőbbek lesznek, mint amelyek eddig folytak. Az oroszok szakadatlanul ássák a lövészárkokat. Tirgu-Lipcaniban a lakosság körében nagy az aggodalom, mivel látja, hogy körül van véve a sok katonaság által és nem tudja megérteni annak a tekintélyes számú megerősítésnek a hasznát, amely minden éjszaka érkezik Oroszország északi részéből.

Lipcani lakossága, jórészt zsidók, lakásaikban vannak, mivel félnek a könyörtelen kozákoktól. A leányok és asszonyok elrejtőzködtek félelmükben. A kereskedelem pang. Az élelmiszerekkel megrakott szekerek naponta százával érkeznek Besszarábiából. Beszélnek, hogy Novosielica irányában látták, amint a Pruth-folyóban több száz kenyér uszott. Valószínű, hogy az oroszoknak volt szánva, ámde egy az osztrák-magyar csapatokkal való összeütközéskor attól tartva, hogy azt elveszik, beledobták a Pruthba. Az orosz határ mentén, amelyet a Pruth képez, éjjel-nappal cirkálnak az őrzőpatrok.

Bukarest. Az „Universul“ tudósítója jelenti Dorohoból:

A bukovinai fronton az utóbbi időben lázas tevékenység észlelhető. A harcoló telek az eddigi csendes időt arra használták fel, hogy a közel jövőben jelzett harcokra való tekintettel, feltrissitették csapataikat.

Amint már jelentettem — írja a tudósító — az oroszok az ország belsejéből nagyon sok ágyút szállítottak a bukovinai frontra azzal a szándékkal, hogy visszafoglalják azokat a helységeket, amelyekből őket kiűzték. Az orosz főhadiszállás Novosielica és Lupcani között van. Tegnap volt az első összeütközés hatalmas ágyútűzzel. A német és osztrák-magyar tüzérség főlénye ez alkalommal is kitűnt, amely sikerrel állta meg a helyét, megakadályozva az oroszok előnyomulását. Ezen előzmények után, az oroszok kísérlete nagyon nehezen fog sikerülni.

Kowno ostroma hevesen folyik.

Berlin, augusztus 16. Pétervárról jelentik kerülő uton: A németek hevesen támadják Kownót. A németek már nagyobb számú nehéz ágyút hoztak működésbe. Az ágyuzás szakadatlanul a legnagyobb heveséssel folyik.

Kowno elfoglalása nagyon fontos a németeknek, mert ez a vár állja el az utat a Nyementől kelet felé. A déli hadseregről megjegyzi a pétervári távirat, hogy csak most értékelik ennek a hadseregnek Cholm vidékén elért nagy eredményeit. Mackensennek az volt a feladata, hogy Vlodaváig törjön előre és hogy az orosz csapatok egyesítését Cholm és Lublin között megakadályozza. Mackensennek valóban sikerült a nehéz tüzérség felhasználásával Vlodavát elérni.

A Bug-vonalon akar megállni az orosz sereg.

Genf, augusztus 16. A Guerre Mondiale szakaszerű cikkben foglalkozik az orosz fővezér nagyherceg legújabb taktikájával, amely abból áll, hogy a Bug-vonalat tartani akarja és egyidejűleg az ellenség legszélsőbb balszárnyát Kurlandban át akarja karolni, hogy így módon ki lehessen könyezzeríteni az áttörést a Nyemen kanyarulatánál. Ezt a haditervet a nagyherceg már háromszor megpróbálta, de nem volt vele sikere. A mai helyzetben ez a haditerv túlságosan merész és csak akkor sikerülhetne, ha a nagyherceg teljesen harcra kész hadsereggel és rendkívül hatalmas ágyuparkkal rendelkezne, mert csak ez biztosíthatná a felőt, hogy a Bug-vonalon nem fojja általános vereség éri. Ennek az eshetősége azonban elenyészően csekély.

Oroszországban behívták a fölmentetteket.

Krisztília, augusztus 16. A Den Norske jelenti Szentpétervárról: Augusztus 9-én cári ukáz jelent meg, amely elrendeli, hogy a katonai szolgálattól felmentett összes egyének haladéktalanul vonuljanak be ezredükhez. A felmentés visszavonása mindenkire vonatkozik, bármilyen címen is nyerték fölmentésüket.

A cári ukáz nagy ijedelmet és izgalmat okozott, mert ebből a közönség azt véli kiolvasni, hogy Oroszországnak ma minden fegyverfogható emberére szüksége van.

Poliwanow titkos leleplezése.

Kopenhága, augusztus 16. Pétervári jelentés szerint Poliwanow hadügyminiszter a duma tegnapi titkos ülésein föltűnést keltő nyilatkozatot tett, amely a legnagyobb mértékben fölizzgatta a képviselőket.

Amerikai hadiszállítások az oroszoknak

Páris, augusztus 16. A Petit Parisien jelenti Washingtonból: Az Egyesült Államok kivitele Szibériába 1914. augusztus 1-től 1915. május 1-ig tizenkilenc millió dollárt tett ki, vagyis tizenkilencszer annyit, mint normális időkben. Augusztus hónap folyamán négyezer mozdony és huszezer vasúti kocsis esedékes Viadivosztkba.

Golyózaporban elhozzák a huszárok elesett parancsnokukat.

(Aradi huszárörmeester Von der Lühe Nándor haláláról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 16

A napokban tért haza Aradra a harotérről beteg az északi harotérről Tóth Dániel, aki béke idején Neuman báróknál parádés kocsis. Tóth, mint örmeester a 12-es huszárokkal harcolt, diadalmas offenzívánkat, mostanáig végigküzdötte, ott volt Lemberg bevételénél s ezt megelőzőleg egy sokkal szomorúbb esetnek volt szemtanúja: Ott volt Von der Lühe Nándor főhadnagy hősi halálánál. A vitéz hadsereg aranykönyvében is megdicsért huszár főhadnagy utolsó harcáról a jó parancsnok iránti őszinte szeretettel Tóth Dániel a következőket mondotta el

— Junius 16-án Tucsapi Wisonél, kis galíciai falun haladtunk keresztül. Parancsnokunk, Lühe főhadnagy a vortpatrul vezetőjéül Csernovics zászlóst küldte ki egy közeli magaslatra. A zászlós ur pár perc múlva jelentette, hogy a magaslat tulsó oldalán ellenség van. Erre előre mentem én pár emberrel. Mikor a magaslatra értem, észrevettem, hogy a szemben levő kukoricásban valaki leselkedik. Odahívtam a főhadnagy urat s megmutattam neki. A főhadnagy ur látcsővel nézte azt a pontot, a mire mutattam és azt mondta, hogy varju van ott. Innen vizsgálta aztán tovább a terepet. Tőlünk balról erdő volt s ott, ahol körülbelül egy század muszka táborozott. A magaslaton tulsó szintén volt ellenség, de nem tudtuk mennyi.

Ezekután a főhadnagy ur azt mondta, hogy ő egy csapattal megkerüli az erdőt és az ott levő ellenséget megattakirozza, a visszamaradó huszárok pedig erről az oldalról fegyvertűzzel riasszák az ellenséget. Mi elindultunk a főhadnagy urral. Utunk a magaslat mellett vezetett el. Itt a főhadnagy ur kiküldött oldalra. Pár perc múlva a közeli cserjésben hat kozákok láttam meg s ahogy ezeket kikerültem a magaslat tulsó oldalán levő völgy szélére tértem, ahol rengeleg sok muszka volt. Gyorsan visszafordultam, hogy ne szálljon a főhadnagy ur szembe az ellenséggel. De ekkorra már megkezdődött a tüzelés mindkét részről. A főhadnagy ur visszavonulást parancsolt s engem a zászlós urhoz küldött, hogy tájékoztassam a történetről. Alig indultam el, egyszerre elkiáltja valaki magát:

— Örmeester Tóth! Mikor hátrafordultam, akkor bukott le a főhadnagy ur a lováról. A huszároknak megparancsoltam, hogy löjjenek vissza legalább addig, míg a főhadnagy urat elvisszük. De a szállítás sehogy sem ment. A golyók rettenetesen zuhogtak. A magaslatról mégis sikerült levinni valahogy. Itt aztán hirtelen karabélyra emeltük és lassan egy hid alatt az erdő másiik oldalára vittük, ahol rátaláltunk divízióinkra. Mikor leemelték rólunk a főhadnagy urat, akkor már halott volt. Ott temettük el éjszaka az erdő tisztásán. Amiért megmentettük az ellenséges tüzéből jó főhadnagyunk testét és vele a nála levő századpénztárt, kitüntetésre is felterjesztettek.

Mikor Lembergbe bevontunk, már Frank főhadnagy ur volt a parancsnokunk. A mieink közül első voltunk mi is a városba. Sohse felejttem el ezt a napot. Nem tudunk menni az utcákon. Lecsókolnak bennünket a lovokról. De annyi ajándékot sem kaptunk életünkben, mint itt, ezen a napon.

Lembergbe mindjárt tovább mentünk s itt megint nehéz harcok kezdődtek.

Románia utat enged a török municióanyagának.

(A bukaresti minisztertanács határozata. — Bulgária a bukaresti bekeszerződés ellen.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Szófia, augusztus 16

A Seara jelenti: Amint bennünket a legjobban informált helyről biztosítanak, a legutóbbi bukaresti minisztertanács elhatározta, hogy a municiógyártáshoz szükséges, Törökországnak küldött gépeknek és vegyi anyagoknak szabad utat engednek Románián át. Csak a kész ágyuk és elkészített munició keresztülvitelét nem engedik meg. Az erre vonatkozó végleges határozatot a legközelebbi minisztertanács írásba fogják foglalni és ugyanekkor kibocsátják a szükséges rendeleteket is.

Bukarest, augusztus 16. Tegnap délután Giurgiuba egy nyílt vasúti kocsiból álló vonat indult, melyen 112 Törökországnak szánt egészségügyi automobil volt. Minden automobil a vörös félhóddal volt ellátva és négy-nyolc ágygal felszerelve.

Berlin, augusztus 16. A Vossische Zeitung bukaresti tudósítója táviratozza: Azok a hírek, hogy a holnapi minisztertanács dönteni fog a központi hatalmaknak, hogy az ország területén hadianyagot szállítsanak, teljesen alaptalanok. Románia magatartásában egyelőre semmiféle változást nem lehet észrevenni.

Minisztertanács a gabonakivitelről.

Bukarest, augusztus 16. Tegnap délután 5 órakor Brătianu miniszterelnöknel minisztertanács volt. Ezen ülésben, amely két óra hosszat tartott a gabonakivétel megkönnyítésének módjait beszélték meg.

A román hivatalos körök a központi győzelmét várják.

Bukarest. A hivatalos „Viitorul” legutóbbi vezércikkében a többek között a következőket írja:

— Mivel az bizonyos, hogy a háború sorsát nem a nagy embertömegek, hanem a gépeknek és municióknak a legmohosabbra való felhasználása dönti el, úgy az is magától értetődik, hogy a háború sorsa sokkal inkább hajlik azok felé, akik ebben az irányban tökéletesen vannak előkészülve.

A hivatalos lap fenti soraihoz a „Moldova” a következő megjegyzést fűzi:

„Ha a kormánynak ez a meggyőződése, miért nincs meg a bátorsága, hogy az ezen körülményekből folyó következtetéseket levonja?”

Jorga a román belpolitikáról.

Jorga Miklós, az ismert román tudós, akiknek őszinteségében és szigorúan nemzeti érzelésében senkinek kétségét, az alábbiakat válaszolta egy erdélyi románának, aki kérdést intézett hozzá hallgatása miatt:

„Mit tehetek én? Az én saját fájdalom által létrejött lelkesedéssel kárpótoljam azt az erkölcsi előkészületet, amelyre szükség van? Beleavatkozom a belpolitikába, amelyet mindig lenéztem? Hozzájáruljak egy olyan férfinak a megbuktatásához, aki kétségtelenül hazafias érzelmekekkel van eltelve, becsületes és intelligens, hogy a helyét másokkal töltsék be, akik tekintettel a helyzetre, amelyet együttesen

idéztek elő. a legjobb esetben sem nyújthatnak többet, mint 6 Mozorába hoznak egy egész világot, amely különben nem követett engem, miért és milyen eredményért? Másokkal együtt megrendítem a királyban való bizalmat, éktaváccsal ellátni és nem megsérteni, akit felvilágosítani és nem fenyegetni szabad?

Carp Péter egészsége.

Bukarest, aug. 16. Az összes napilapokban megjelent hírekkel szemben megállapítható, hogy Carp Péter egészségi állapota teljesen ki-elégitő. Mára várják Bukarestbe.

A bukaresti szerződés átok Bulgáriára.

Bukarest, augusztus 14. A bukaresti szerződés aláírásának második évfordulója alkalmából Fítsow tábornok hadügyminiszter, a ki 1913-ban mint Bulgária képviselője vett részt a bukaresti béketárgyaláson, az „Ultró” című lapban a következőképpen nyilatkozott:

— A bukaresti szerződés erőszakoskodás Bulgáriával szemben, melyet azért inscenáltak, hogy Bulgária haladását megakadályozzák és a Balkánon gyakorolt politikai befolyását megfojtsák. Csak eme szerződés megszüntetésével lehetséges, valamilyes értekezés a balkáni államok között. Ez az értekezés pedig szükséges, mert csak az biztosíthatja a balkáni államok jövőjét.

A bukaresti szerződés jövőre nem maradhat érvényes. Az Európában most lejátszódó nagy események nagy változásokat fognak előidézni a Balkáni félszigeten. A későbbi események fogják megmutatni, hogy mily módon kell megszüntetni a bukaresti szerződést.

A hivatalos bolgár „Echo de Bulgarie” című lap a következőket írja:

— A bukaresti szerződés átok, nemcsak Bulgáriára, hanem az összes balkán államokra nézve is.

A mostani bonyodalmak között egyedül mentesség a balkáni államok értekezése és ezen értekezésnek legnagyobb akadályozója ez a szerencsétlen szerződés. A máig ezt az akadályt nem küszöbölik ki a balkán népek utábjából, nem lesz béke a Balkánfélszigeten. Ezt az igazságot most már ama hatalmak is kezdik elismerni, a kik annak idején a szerződés legnagyobb pártolói voltak.

A bukaresti békét csak közbeeső eszköznek lehet tekinteni, a mely egy tarthatatlan állapotnak véget vetett volt. Ez a szerződés annál kevésbé lehet életképes, mert az érdekelte népek ethikai jogait sérti.

Gesow a szobranje összeállítását kívánja.

Bukarest, augusztus 16. Szófiából jelentik:

Radoszlavow miniszterelnök fogadta Gesowot, a nemzeti párt elnökét, a kivel két óra hosszat tartó tárgyalást folytatott.

Gesow volt miniszterelnök, a szobranjenek rendkívüli ülészsakra való összehívását kérte.

Bulgária az orosz bujtogatás ellen.

Bukarest, augusztus 16. A Szófiában megjelent Kambanában Pechow, az ismert nacionalista képviselő emlékeztet arra az időre, amikor az orosz cár a törököket felszólította Trákia megszállására és a románoknak azt a tanácsot adta, hogy vonuljanak be Bulgáriába. Az oroszok ekkor felajánlották uszályhajóikat egy dunai híd előállítására is. Ma a bolgároknak meg van az az erkölcsi elégtételük, hogy látják, mint könyörögnek hozzájuk segítéért a moszkoviták, franciák és angolok. Miután a cár a szlávok állítólagos patrónusa, a bolgárokat megrabolta és lealacsonyította, a szerbeket tönkretette, Lengyelországot és Ukrainát elpusztította és a saját népét a kétségbeesésbe döntötte. Bulgárius most nem akarja és nem tudja a nagy Oroszországot a megaláztatástól megóvni. Ma Bulgária esendben van, de felkészülve várja a küzdelmet életérdekeiért, halálos ellenségei a szerbek és a moszkoviták ellen.

Döntő lépés előtt vannak a Balkán államok.

Szófia. A balkáni államok döntő lépés előtt állanak. Annyi bizonyos, hogy Radoszlavow miniszterelnök nem ingadozik és szilárdan el van tökéve arra, hogy visszautasítja az entente minden csábítását.

Nagy diplomáciai tanácskozások Szófiában.

Rusosuk Tarnovszky, a monarchia szófia követe Mihailisz német követtel tegnap megjelent Radoszlavow bolgár miniszterelnöknel, a kivel késő estig tanácskoztak, Radoszlavow azután a királyhoz ment, ahol egy óra hosszat időzött.

Szerződni akar a bolgár kormány Törökországgal.

Köln. A Kölnische Zeitungnak jelentik Szófiából: Radoszlavow miniszterelnök a pártvezéreknek kijelentette, hogy a nemzetgyűlést nem hívja össze, mert a kormány elég erős arra, hogy a politikát maga irányíthassa. A bolgár kormány szerződést akar kötni Törökországgal, hogy így érje el azt, amit a kormány ellentélei Bulgáriának a négyesszövetséghez való csatlakozással elérni akarnak.

Sassanow expozéja és Bulgária.

Stockholm. A pétervári Rjeos a következőket jelenti: Sassanow azért hagyta ki expozéjából Bulgáriát, mert arról értesült, hogy Bulgária lekötötte magát a központi hatalmaknak.

A cár engedékenységet parancsol Szerbiának.

Szófia: A cár hosszú táviratot intézett a szerb királyhoz és Sándor herceghez. A távirat vétele után a trónörökös nyomban koronatanácsot hívott össze.

Amsterdam. A Manchester Guardian jelenti: Trubeckoj herceg, volt nesi orosz követ és a szerb trónörökös legutóbbi tanácskozása óta Szerbia magatartásában fordulat állott be. A szerb félhivatalosak már most számolnak azzal az eshetőséggel, hogy Szerbiának Bulgáriát ki kell elégiteni.

Zürich. A milanoi Stampa a következőket írja:

A konzults és az entente diplomáciája, valamint Sonnino külügyminiszter és a szófiai, athéni és bukaresti követségek között élénk eszmecsere folyik. Rómában nagy optimizmussal kísérik az olasz diplomáciának a balkán államokkal való tárgyalását. Az entente legerősebben Szerbiát és Görögországot presszionálja az új balkán blokk létrehozása érdekében. A legfontosabb Szerbia állásfoglalása. Ha Szerbia a monasztiri vilájról nem mond le, akkor az entente mindent elvesztett.

Görögország hangulata.

Konstantinápoly. Görögország hangulatában az utóbbi napokban nagy fordulat állott be. A nagyobb görög városokban Németország és a német császár éltetésétől visszhangoznak az utcák. Athénben a színházak németeket dicsőítő szindarabokat játszanak.

Gnó, augusztus 16. Athéni távirat szerint Venizelosz volt miniszterelnök két óra hosszán tanácskozott a királlyal. Párisból táviratozzák: A Newyork Herald közli, hogy a görög király rendeletet írt alá, amely fegyverbe szöli az 1915. évi korosztályt.

Athén. A Chromos a következőket írja: Területünkről nem mondhatunk le. A királynak egy utolsó hősi tettel meg kell menteni az országot. Ha a nép nem látja be azt, hogy mi forog kockán, akkor a szabadsághoz és függetlenséghez szokott népet át kell adni sorának.

Athén. A kamara mai ülésén Venizelosz valószínűleg esékély többséget fog kapni s ebben az esetben Gunarisz miniszterelnök le fog mondani. A kabinet alakításával a király Venizeloszt fogja megbízni, de csak abban az esetben, ha kielégítő nyilatkozatot tesz a terület átengedés ellen. Ez azonban valószínűtlen. Venizelosz, mint a sajtónyilatkozatokból következtethető, régi meggyőződésétől nem tért el.

Hat millió korona drágasági segélyre.

(Elismiszerék bevásárlása. — Az állami alkalmazottak háborus segélyei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 16.

Illetékes helyről vett értesülésünk szerint a kormány végleges elhatározásához képest az állami alkalmazottak mai helyzetén a következő módokon fog és kíván segíteni:

Kiterjesztette a családi pótlékrendszer azideig korlátozva volt intézményét, olyképp, hogy 1915. év július hó 1-étől számítva nemcsak három, de minden — a kellő korhatárt el nem ért — gyermek után megilleti az állami alkalmazottat a 200, illetve 100 koronás évi családi pótlék.

Egyszer s mindenkorra szóló drágasági segélyt fog adni az arra rászorultaknak, ha kéri. E célra összesen körülbelül 6 millió korona hitelt bocsátott az egyes tárcák rendelkezésére. A szélesztés s az egyeseknek való engedélyezés módzatairól szóló intézkedések folyamatban vannak s az erre vonatkozó rendelkezések mihamarabb kiadatnak az utalványozó hatóságoknak.

Az állami alkalmazottaknak a háborus állapot tartamára szükséges élelmiszerszükséglet biztosítására és beszerzésére az e célból alakítandó csoportoknak pusztán e célra fordítható, kamatmentes, rendkívüli előlegeket engedélyez s fog egy összegben kiutalni, mely

előjelek 10—12 havi részletben lesznek visszatérítendőek. Ezen rendkívüli előlegre mindegyik, azt igénybe venni óhajtó állami alkalmazottnak joga lesz.

E tárgyban a pénzügyminiszter ur egyenes kívánságára augusztus 14-én az állami tisztviselők országos egyesülete sürgős ankétet tartott a részletkérdések megvitatása s megállapítása céljából. A kivitekre vonatkozó munkálatok serényen folynak; a keressztilvitel a pénzügyminiszter ur óhajára az állami tisztviselők országos egyesülete és vidéki körrei véleményezése és felügyelete mellett a már létező, vagy alakítandó tisztviselői szervezetek igénybevételével fog és pedig mihamarabb megtörténni.

Az állami tisztviselők aradi köre a közel napokban egy rendkívüli értekezletet fog összehívni az ezirányban való tsendők megbeszélésére végett; addig is kéri egyes tisztviselői alakulatok vezetőit, hogy a sürgősségre való tekintettel a kör főtitkárával, ifj. Schweigert Péterrel, érintkezésbe lépni sziveskedjenek.

Goga Oktavian izgatásai kudarcot vallottak.

(A szökevény költő kesergése. — Csatlódtak a kivándorlók.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 16.

A brassói „Desteptarea” román lap írja Meme to címenel a következőket:

— Annak, aki az „Epoca”-nak pár héttel ezelőtt megjelent egyik számát elolvasta, meg kellett ütődnie Goga Oktavian urnak egyik szimpatikus és jellemző cikkén. A cikknek a címe — úgy emlékszünk: „Még maradunk egy keveset.”

Goga ur, miután a Romániába menekült magyarországi románok helyzetének dia-nóziát írja és a saját hazájuk ellen megkezdett háborus tevékenységüknek eredményeit összefogja, oly következtetésre jut, amely bizonyítja, hogy összes társaival együtt csak mostan, alig egy év letelte után képes a helyzet valóságát felfogni.

Goga ur világosan és minden kerítés nélkül kijelenti, hogy a menekült erdélyi románoknak oly irányu tevékenysége, amely a romániai közvéleményt az osztrák-magyar monarchia elleni háborúra felizgassa, célt tévesztett és hogy az erdélyi románok oly helyzetbe kerültek, hogy ma holnap egyszerűen kitéssék őket Romániából.

Van valami tragikus Goga és társainak ezen fájdalmas csalódásában. Van valami ebben Coriolanus tragikumából, aki hazájának ellenségeivel szövetségbe és Róma ellen indulva, — a határozó pillanatban édesanyjának turaló pillanataitól áthalva, kénytelen volt visszafordulni és saját katonái által szétmarcangoltatott.

Goga ur megállapításai — ami saját részére oly keserű meglepetést jelent, — bennünket nem tudtak meglepni. Meglepett azonban azon őszintesége, amellyel ezen fiaskóját bevallja, mert az igazat megvallva, nem voltunk elkészülve annyi őszinteségre oly ember részéről, aki egy év óta vergődik a moszkovita rubelek szikrázásától elvakított és romlott levegőjében.

Van tehát mégis költői lelkeknek egy párányi pontja, amely érintetlen maradt: az őszinteség és csupán azért, hogy ezen őszinteségét honoráljuk, szenteltük neki s szökevény

Goga ur lírikus hangon és sok novellisztikus színezettel mondja el a következőket: Nemrég találkozott a költő egy ismerősével, öreg és életismerő emberrel. Az öreg száncakozással szólott hozzá: Ifju, nagyon tartok attól hogy tiveletek az fog megesni, ami a mult napokban egy fiatal emberrel megtörtént egy kerthelyiségben, ahol ismerősök körében mulattunk. Zabolátlan jókedv vett erőt valamennyiünkön. Amikor jókedvünk tetőpontját érte, észrevesszük, hogy egyik szomszédasztalnál letelepedik egy ifju rongyos ruhában, keserű pillantással és szenvedéstől eltorzult arcgal.

A szerencsétlennek megpillantása egész kedvünket elrontotta és hogy mulatásunk zavartalanul folytathassuk, kénytelenek voltunk a pincéért odahívni, hogy a szerencsétlent dobja ki az ajtón. Ifju, úgy rémlik nekem, ti erdélyi menekültek is a kerthelyiségből kidobott fiatal embernek sorsára fogtok jutni.

Eddig az öreg; és Goga ur elismeri, hogy az analogia marcangolásig igaz. Mégis, anélkül, hogy a végső következtetést levonná a maga számára, Goga ur az álmódú költő, mintha még mindig látna egy sápadt reménysugárt a jövő zavaros ködszében és cikkét befejezi, kiáltva: Még maradunk egy keveset!

De ha Goga ur nem merte a következtetés szálát tovább tolni, kérdezzük mi: mi fog történni akkor, ha majd elmúlik az a fatális határpontjaul tűzött ki és ha ezen utolsó „keves” is, amelyet Goga ur reményeinek utolsó sápadt reménysugara is szőjjel foszlik, ép úgy, mint azon nagy illúziók is, amelyeket egy évnyi időközben alkotott magának? Mi fog történni akkor, ha Románia, menekültjeinknek mai védőhelye, saját és az egész román nép érdekeinek helyes megfontolásától szétcsúsz — Goga ur óhaja ellenére, fegyvert fog a gazdasági évszázados ellensége ellen, egy legutóbb is végig mozdulatlan marad, addigi barátai és szövetségeseivel szemben jószámu és loyális szemlegességet tanusítván?

Minévők lesznek akkor menekültjeink? Romániából, a hol martirkoszorújuk idő előtt elhervadt, kitéssék őket. Mit szánk, a hűtlennül elhagyott testvéreik és szűkek utáni vágyból talán visszajönnének még. De kérdés, lesz-e még megbocsátás a hazatérők részére? Mi marad hátra akkor a szegény bujdosók számára, francia és orosz-barát érzelmeiknek ellenértéke képen? — Páris vagy Szibéria? Szibéria, azt hisszük, nem csábítja őket. Páris meg nagy költségű költel — a martíromság pedig oly professzúra és áru, a melyből megélhet az ember egy darabig, de nem örök időre.

Addig pedig a szegény menekültek nem tehetnek egyebet, mint várnak még „egy keveset”, amíg valahogyan vége lesz, akár hogy is végződnék, csak hogy már egyszer vége legyen mindennek. Várnak ők is, amint Caragioli mondja „Napastea”-jában, hogy vár az elítéltek padján a bűnös: a rettenetes bizonytalanságtól kinezva, félelem és remény között osztagva várja az ítélet végét, akár hogy is végződnék, csak fejeződjék már be.

Goga ur kétségbeesett vallomásaiban van valami a nemzis tragikumából és reitentió memento-ul szolgálhatnak minden ingadozó és bujdosó lélek számára, amely nem érzi magát elég lelki erővel hozzákötve az ősi szülőföldjéhez. A szökevények sorsa nem irigylésre méltó.

Pancsovát bombázták a szerbek.

(Az augusztus 12-i támadás. — Tizennyolc lövés. — Három halott, kilenc sebesült.)

— Távirati tudósítás. —

Pancsova, augusztus 16.

Háboru van és a háboru áldozatokat követel; ez természetes. De a háboru nem követeli békés városok lövetését, védtelen lakosság gyilkolását. A szerbek már a háboru elején nem egy népjogellenes cselekedetet követtek el és ezért az, hogy Pancsova városát immár másodszor bombázták, nem lep meg senkit. Ez az ő háromoduk. Nem lep meg senkit, de mély-ségesen felháborít minden jó hazafit. E felháborodás érzetének kifejezést adva egyben ama őszinte rokonszenvek is tolmácsolói vagyunk, mely rokonszenv a bombázás hírének hallatára Pancsova város derék lakossága iránt megnyilvánul. A bombázás — sajnos — emberéletet is követelt, ártatlan emberek, — gyermekek életét, akiknek kiontott vére örök vád lesz a szerb hadsereg ellen. Egyébként a merénylet megtorlására és hasonló támadás ellen minden intézkedés megtörtént.

Tavaly szeptember tizedikén egy eltévedt gránát csapott csak le Pancsova városába. Fáradt lövedék volt, kárt nem csinált. Október huszonkettődikén délután arapnellől rendszere-sen lőtték a várost a szerb parton levő Samar hegyről. A beesapódó lövedékek csak épületekben tettek nem tulságos kárt. Ebben az évben, tavaszkor egy repülőgépről egy izben nyilakat dobtak le Pancsovára. Két nyíl egy egy lovat vágott agyon. Más alkalommal egy bombát dobtak le egy ház udvarára. A bomba felrobbant a az épületben jelentéktelen kárt okozott. A Pancsova nyílt város ellen intézett ellenséges támadásoknak egészen augusztus 12-ig emberélet nem esett áldozatul.

Szerbia ellen — északi nagy és győzedelmes offenzívánk és az olasz háboru következményeképp, offenzív hadműveleteink szünetelnek s a szerbek is az egész aratás ideje alatt nyugodtan viselkedtek. Teljesen váratlanul érte hát Pancsova város polgári lakosságát augusztus hó 12-én a szerbek részéről jövő tüzéségi támadás. Délután két óra harminc perckor irtózatoss detonáció hangja riasztotta fel a várost, melyet nyomban még két hatalmas dördülés követett. A várost szerb oldalról néhez — s amint később megállapítást nyert, 15 centiméter átmérőjű gránátokkal lőtték. Tizennyolc lövést adtak le rövid idő-közökben. Tizenhárom gránát találati helyét meg lehetett állapítani. A bombázás a város egész területére kiterjedt. Egy koromszépületbe is bevágott két gránát s olymértű rombolást okozott, hogy a ház összedülésétől lehetett tartani. A rendőrség nyomban intézkedett, hogy a megrongált épületeket megtámasszák. Egy kis szatócsboltba vágódott s áttörve a tetőzetet az udvaron tartózkodó asszonyt, a 65 éves Grubanov Katalint megölte.

Egy ház oldalról ért egy lövedék, szétrombolva a két házban levő üzletalkiség közti közfalat. Véletlen szerenese, hogy az egyik üzletben lövők csak könnyű sérülést szenvedtek, ellenben a járdán tartózkodott Brodbeck Márton tizenöt éves borbélyinaszt és az arra-járt Szekulics Milica tizenöt éves dolovai leányt a szerberopülő bombaszilánkok darabokra tépték. A két szegény áldozat szíve on-solt testrészeit a széles utca másik oldalára hordta a lövedék ereje.

A többi lövedék a városon kívül csapott le, de kárt sem emberben, sem vagyonban nem okozott. A szétrobbanó gránátok szilánkjai a robbanások helyétől még nagyon messzire szóródtak el.

A szétszóródó szilánkok következménye, hogy kilenc ember, névszerint Gáspár Anna 25 éves dolovai asszony, Oswald Ferenc 35 éves, Loch Mária 18 éves, Feiler Borbála 84 éves, Reiszter István 15 éves, Nikolics Raskó 60 éves, Boskovits Szilárdné és Kéri Jánosné pancsovai lakosok többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. Egyetlen sebesülés sem életveszélyes. A sebesülteket Wittigsohlagar Rész dr. helyettes tiszti főorvos és Schaffer Adolf dr. kórházi igazgató kötötték be és vették orvosi gondozás alá.

Még tartott az ellenséges ágyuzás, mikor megszólaltak a mi ütegeink s elhallgattatták az ellenséges ágyukat. Délután négy óra harminc perckor újból kezdődött a bombázás, de a lövedékek a városon kívül robbantak szét. A város polgári lakossága bámulatra méltó nyugalommal és önfegyelmelzelettséggel viselkedett a bombázás egész ideje alatt. A lakosság az utcáról a lakóházakba és a pincékbe vonult. Az üzleteket bezárták. Pániknak semmi nyoma sem volt. A városi tanács tagjai, a rendőrség és a városi pénztár tisztviselői nyomban a bombázás megkezdése után a városházára siettek.

Marton Aladár alezredes, hátrszakasz parancsnok nyomban a városházára ment s közölte a polgármesterrel, hogy csak demonstratív tüzéségi támadásról van szó, intézkedni fog, hogy az nyomban megszüntetessék. A város lakosságával dobszóval közölték, hogy ellenséges támadástól nem kell tartania, s egyáltalán szabály, hogy a lövés ideje alatt mindenki otthon, lehetőleg pincében tartózkodjék.

Dániel Tibor dr. báró főispán a bombázás alatt kint volt az utcán, aztán felment hivatalába, távbeszélőn jelentést tett a belügy-miniszternek. A délután négy órára kitűzött közigazgatási bizottság ülését pontosan megtartották. Az elnöklő főispán rövidesen jelentést tett a bombázás okozta károkról s indítványára a közigazgatási bizottság jegyzőkönyvbe foglalta az ártatlan áldozatok szerencsétlen sor-sán érzett részvétét.

Azután az egyes referensek megtették jelentéseiket, a terembe behallatszott a szerb ágyuk és a mi ütegeink dörgése. Illetékos katonai oldalról is a legnagyobb részvétellel adóznak az ellenséges támadás áldozatainak, de egyben a legnagyobb elismeréssel a városi hatóság lélekjelenlétének és a lakosság nyugodt, fegyelmelzett magatartásának, amelynek legjobb jele az, hogy a bombázás után összesen hatan kértek utazási igazolványt.

Az ellenséges támadás három halottját a városi kórházból temették el óriási közönség részvételle mellett. A temetésen megjelent a katonai parancsnokság képviselőiben Myk Ignác és Marton Aladár alezredesek és Klemens Zsigmond főhadnagy, a városi tanács képviselőiben Radda Ignác dr. polgármester.

A sors kifizérkezhetetlen akaratából a város békés polgárai köréből is áldozatot szedett a háboru vihára. Örök dicsősége Pancsova város

polgárságának, hogy ezt a megpróbáltatást nyugalommal, önfegyelmelzelettséggel viselte s ezzel méltóvá lett ama fiához, akik a harctéren vérük hullásával védelmezik a trónt és a nemzetet.

Az első fegyverszünetet a hőmezőkön kötik.

(Egy magas személyiség nyilatkozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 16

Az általános helyzetről egy magasbb személyiség ezeket mondta el a Paster Lloyd haditudósítójának:

— Az utolsó három hónap leforgása alatt sikerült az ellenségétől nemcsak a tulajdon, az ember- és munició-árattal kikényszerített előnyöket elragadni, hanem a saját területéből is elfoglalni részeket, amelyek a visszafoglalt területek nagyságát és értékét is messze felülmúlják. Ez idő alatt a német fal megingathatatlannul állt a francia földön és délen az új ellenség egy vonallal sem jutott közelebb az osztrák-magyar csapatokhoz, mint az kezdetben stratégiai okokból megengedték nekik.

— Most az a kérdés: mi történhetik ezután?

— Az Oroszország belsejébe való esetleges további előnyomulás ellen az ezentote alyai jóindulattal Napoleon példáját állítja szemünk elé. Anélkül, hogy belemennék a kérdésbe, hogy az eddig elfoglalt vonalon túl tervbe van-e véve és milyen mértékben van tervbe véve egy ilyen előnyomulás; nyugodtan állíthatjuk, hogy Napoleon háta mögött aligha volt elsőrendű vasúti és uthálózat, mértőföldes municiót és ellátást szállító karaván, előtte sem volt milliókkal meggyőngyített elefánt. Napoleon esetében Napoleon hibázott. Mindenben szűkölködhetnek az elmúlt háborus esztendő elteltének tanúsága szerint a szövetségesek, de tapasztalatokban és elővigyázatban legkevésbé. Ha a régi iskola hagyományai szerint még mindig hihetetlennek látszik, hogy Oroszországot le lehet verni, akkor meg kell barátkozni a gondolattal, hogy a kozákuralomról szóló legenda és a feneketlen emberrezervoárokról szóló mesze — nem lehet mondani, hogy tulkorán — véget ért.

— Mikor végződik be a népek háboruja? Ha azt vélem, hogy délen a második félvonás az északi első rész befejezése után kezdődhetik, akkor nem mondtam többet, mint amennyit a legbeavatatlanabbak is világosan tudnak. A kérdés azonban sokkal komolyabb, semhogy az ember frivól jóslatokba kocsátkozhatnék. Legtöbbször bizonytalan érzésről lehet szó. Így például én azt képelem, hogy az első fegyverszünet a csapatokat a hőmezőkön fogja meglepni. Hogy ez az első fegyverszünet egyszeremind az utolsó lesz-e? Amily komolyan ragaszkodunk a drága vérünkben való veszteségünkben. nehezen mi leszünk azok, akik a békét sürgetni fogjuk.

Az ARADI KOZLONY telefonazámái

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Közértesítési és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

§ Az Interju — nem hatósági irat. A sajtótörvény, amely ellen jogászok és újságírók oly heves, de jórészt eredménytelen harcot folytattak, sok intézkedéssel sérti a sajtószabadságot. Ehhez járult több új büntetőjogi törvény és régi törvény módosítása — mind a sajtó ellen. Valódi, teljes hatását ennek a sajtóellenes törvényhozásnak a hamarosan bekövetkező háborús idők és időként a cenzura folytán nem bírálhatjuk, ez majd csak a rendes, békés állapotban fog kiderülni. Szomorú dolog azonban, hogy némely ügyészség még ezeket a tulszigoru törvényeket is újságírók terhére magyarázza és büncselekményt lát ott is, ahol a törvény erre nem gondol, üldözi az újságírókat akkor is, amikor még ezekbe a száz, meg száz esepdával felszerelt törvényekbe sem ütközik bele. Nagyváradról ilyen esetet jelentenek most. A bűnvádi perrendtartás szerint az, aki nyomozat alatt álló bűnügyben az ügyiratai között levő beadványt, vagy iratot közzé tesz, vétséget követ el. E szakasz alapján emelt vádat a nagyváradi ügyészség Horkay Elemér hírlapíró, a „Nagyvárad” munkatársára ellen, mert egy bűnügyben a sértettet a vizsgálóbírónál történt kihallgatásával egyidejűleg meginterjúvolta és a sértett nyilatkozatát lapjában közölte. Mintegy két évvel ezelőtt ugyanis a dobroedi erdőben álarcos rablók támadták meg az ottani iparfelep pénztárosát, Schmolka Mihályt, majdnem agyonverték és több ezer korona pénzt raboltak el tőle. Amikor Schmolka jobban lett, fölkereste őt Horkay és elmondatta magának a rablóhistoriát, amit azután lapjában közzé is tett. Ugyanabban az időben a vizsgálóbíró is kihallgatta Schmolkát, a ki természetesen annak sem mondhatott egyebet, mint az újságírók és így történt, hogy a vizsgálóbíró jegyzőkönyve és az újságicik hasonlítottak egymáshoz. Az ügyészség vádat emelt Horkay ellen. A törvényszék azonban a vádolt újságíróról tömmentette azzal az indokolással, hogy a sértett előadása alapján írott újsággözlömeny nem tekinthető a nyomozati iratok közzéadásának akkor sem, ha a sértettnek a vizsgálóbíró előtt tett vallomása és az újság közlömenye egytormák is. Nagyon helyes a törvényszék ítélete. Csak azt nem értjük, hogy a nagyváradi ügyészségnek ezekben a nehéz időkben nincs más dolga, mint az újságírók ellen alaptalan vádiratok szerkesztése. Hát Nagyváradon nincsenek hadseregszállítók, élimiszteruzsorások, eszók és egyéb ügyeszi tolira méltó jeles alakok, muszáj most is újságírókat üldözni?

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre

NYILTTÉR. Értesítés.

Kieszközlők törlesztéses kölcsönökét földekre

50 évre 5-86 annuitás 92 árfolyam

50 „ 6-80 „ 95 „

35 „ 6-80 „ 95 „

kifizetéssel, azonnali lebonyolítás mellett.

Szűcs F. Vilmos

a nagyszebeni Földhitelintézet képviselője

Arad, Karolina-utca 8. 2958

Üzletátvétel.

Mint hogy ifj. Gáspár Lászlóné Miklós-u. 78. sz. barakban lévő falmérését átvenni szándékozom, felkérem a hiteltörvényt, hogy követeléseiket nálam f. hó 20-ig annál is inkább bejelenteni sziveskedjenek mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

Csitrom Mór

Urbán Iván-u. 52.

3014

NE DOBJA EL

mult évi használt iskolakönyveit!!

1/4 ÁR ráfizetéssel
becserélem
az új tanévbeli bármely osztályura.

2841

Dácsi Géza könyvtérkeskedő
Arad, Forrai-u.

MUSCHONG

BUZIÁSI PHÖNIX

vasmentesített szénsavdús
természetes ásványviz.

ÜDIT, ERŐSIT, GYÓGYIT.

Borhoz és pezsgóhoz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztaliviz (radioactivo.)

FOLERAKAT ARADON: özv Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

2950

APOLLO SZÍNHÁZ.

Augusztus hó 17-én, 18-án
kedden és szerdán

MESSTER-FILM:

Halálkeringő

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek

1021

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Eliz palotában.)

1087

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

A kisjenői határban 270 hold jóminőségű

szántóföld

megfelelő gazdasági épületekkel, igen előnyös feltételek mellett

haszonbérbe, esetleg feles munkáltatásra kiadó.

Megkeresések Mann és Schillinger céghez, Kisjenő Aradmegye küldendők.

2951

Keresünk

pankotai fióktelepünkhöz egy gabonaszakmában teljesen jártas hadmentes

2953

Irodistát

ki egyszersmint átvevő is volna. A román nyelv ismerete kötelező. Kaucióval rendelkezők előnyben részesülnek. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítványmásolatokkal Mann és Schillinger céghez Kisjenő Aradmegye küldendők.

Görögdinnye

vérpiros uradalmi, ugyszintén szép érett paradicsom, valamint elsőrendű makói verec- és fokhagyma kicsinyben és nagyban kapható és ugy helyben mint vidékre, legolcsóbb napi árak mellett szállít

Káli Ferenc

zöldség- és gyümölcskereskedő Arad, Asztalos Sándor-utca 5. — Vidéki megrendeléseket aznap elszállítok. 2956

Burgonya

waggontételenként és mázsánként kapható

Kalmár Endre

Asztalos-és Chorin-u. sarok. Telefon 670. 2817

Gyümölcsfa eltványok

íránti megrendeléseket, valamint kedvezményes áron leendő kiadatás iránti kérvényeket f. évi szeptember hó 15-éig fogad el a mezőhegyesi m. kir. állami faiskola vezetősége. 5000

Andrássy-tér 8. számú házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsének alkalmas — azonnalra

Kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József villanszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Mocsorán Mihály

elsőrendű cipészete Arad, Hunyadi-utca 3. sz.

Készít mindennemű uri, női és gyermek-cipőket, Julányos áron.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek. 2816

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz. I emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan! Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka, okl. tanítónő. 2027 933. Telefon szám 933.

Szőlő.

Teljesen érett muskotály csemege-szőlő kapható 5 kg. kosaranként, bérmentve, 6 korona árban 2799

Palkó Lázár

szőlőgazdaságában, Pankota.

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endréné

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2839 670. Telefon szám 670.

21570—1915.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa a törvényhatósági bizottság 21010/425—1915. számú határozata alapján országos pályázatot hirdet Arad város liszt szükségletének biztosítása céljából az alább I.—IV. pontban foglalt pénzüsszrege, szolgáltatásra illetőleg cikkekre. A pályázati hirdetményben felsorolt pontozatok mindegyike önálló egészet alkot és azokban részletezett pénzüsszeg, mezőgazdasági termék, szolgáltatás vagy iparcikk szállítására, illetőleg rendelkezésre bocsátására az ajánlatot tevőknek külön-külön kell pályázniuk. A pályázati határidő f. évi augusztus hó 28-ika. A pályázatok a most megjelölt nap déli 12 órájáig Lócs Rezső gazd. tanácsnok, h. polgármester urnál a közérlemezési bizottság elnökéhez nyújtandók be.

A pályázatok szólhatnak I. a város lakossága buza szükségletének fedezése céljából szükséges pénzüsszrege II. a város közérlemezésének biztosítása végett szükséges buzamennyiségre, III. előbb említett gabonaneműnek megőrítésére, végül IV. a szükséges lisztmennyiség szállítására.

A részletes rendelkezések pontonként a következők:

I. Ajánlat teendő a gabona beszerzéséhez igényelt pénzüsszrege. A pénzre vonatkozó ajánlat teendő ugyanis vagy 750.000 vagy 3.000.000 korona folyó számla kölcsön nyújtására. A kölcsön az előbbi esetben az első igénybevételétől számított három hónapon, utóbbi esetében egy éven belül fizetendő vissza. A felajánlott kölcsönösszeget a város addig az időpontig tartozik igénybe venni, ameddig a gabona bevásárlási joga az erre vonatkozó ministeri rendelet értelmében fennáll.

II. Ajánlat teendő 200 vagy 800 waggon buzának szállítására. Az ajánlat minimális 50 waggon szállítására is szólhat. A szállítandó buza sulya hektoliterenként legalább 75 kilogrammos legyen. Az ára és a minőségre egyébként a magyar királyi ministeriumnak 2077/1915. M. E. számú rendelete irányadó. A kereskedő által teendő ajánlat Arad vasúti állomásra, a termelő ajánlata saját vasúti állomásra, vagy Arad vasúti állomásra szólhat. A szállítást elnyerő köteles a fent megjelölt mennyiségű buzáat saját zsákjaiban szállítani.

III. Ajánlat teendő a 200, illetőleg 800 métermázsas buza megőrítésére ugy azonban, hogy az illető malomvállalat vagy malomvállalatok a tárolást és megőrtöt lisztnek a város lisztkiárusító helyei közt történő szétosztását successivve a város rendelkezései alapján díjmentesen vállalják.

IV. Ajánlat teendő a 200, illetőleg 800 waggon buzának 2726/1915. M. E. számú rendelet értelmében megfelelő mennyiségű és minőségű liszt szállítására ajánlat tehető minimális 50 waggon liszt szállítására is.

Amennyiben a város a 800 waggonra vonatkozó ajánlatot fogadná el, jogában lesz a 600 waggon buzának megfelelő liszt mennyiségén felül csak a szükségletének mérvéhez képest igényelendő lisztmennyiséget átvenni.

Az ajánlatot pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel el látva nyújtandók be.

Az ajánlattevőknek bánatpénzt kell letenniük, mely a szállítandó illetőleg az őrléshez szükséges buzamennyiség minden egyes waggonja után 200 koronában állapítatik meg. A bánatpénz készpénzben, vagy biztosíték képes értékpapírban (közszállítási szabályzat 42. § 8. pont) helyezendő el Arad sz. kir. város pénztárában, ahol az elhelyezést igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Arad, 1915. évi augusztus 14-én.

A városi tanács.

Uditó, Egészséges, Olcsó a Citrász-por.

Egy-egy adagból, egy pohár vízben feloldva, a legkellemesebb

limonádét

készíthetjük. Ara: adagonként 10 fillér, 12 adag 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájtüregtet deszficiálja, utólke igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmullik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasítással 1 korona. Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

H AJ Ö S Á R P Á D

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

FIGYELEM!

Felhívjuk az ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kisvárosos szabadalmazott munkás öltönyeinkre és köpönyegeinkre. Elszakíthatatlan amerikai munkáru, zsebkéssel, álló és lehajtott gallérral ellátva, „Pretória” nagyságban. — Kizárólag csak a feltalálónál

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Szántó Mór és Társa férfi, fiú és gyermek ruha telepén kapható ARAD, színház-épület, földszint és emelet. — — —

Ugyint flóktelepeink: Miskolc, Sátoraljajhely, Szatmár, Máramarossziget, Osd, Salgótarján, Rosnyó és stb. — Utánzástól óvakodjunk. Szigorúan szabott ára az öltönynek és kabátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendeők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

LEVELEZÉS.

„Bovlnak”

16-ikán estétől, 19-ikén délig lesznek Pesten. Azután csak szept. elején lesznek ott. Szívélyes üdvözlét. 3010

„Érsokujvár”

Kívánsága teljesítve van. Előbbi lapját nem kaptam. Feltevése nem jár helyes nyomán. Teljes érdeklődéssel tekintek a megismerkedésünkre, levelet várom a hely és idő megjelölésével. Üdv j. 3019

ELLÁTÁS.

Uri családnál

Kellemes tágas lakásban 2—8 fősőbb iskolai tanuló teljes ellátásra elfogadtatik. Szent Pál-utca 8., I. emelet. 3032

ALKALMAZÁST NYER.

Keresünk

kereskedelmi végzett leányt, aki ketős könyvelést önállóan végezni képes és abban hosszabb gyakorlattal bír. Cím a kiadóhivatalban. 3012

Tanulóleányok

fizetéssel felvétnének Ingusz dobozgyárban Daák F. u. 20. 3020

Elruhátonó

El használatában jártság és a pénzárkezeléshez érté azonnaira alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 3021

Ügyes fiatal segéd

a női divat szakmából felvétetik, György Menyhért és Tirsánál. 3000

Gyermektelen házaspár házmesternek kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2991

Kocis

Gyegy, megbízható, alkalmazást nyer azonnali belépésre Bing Ed- cégnél, Arad. 3007

ALKALMAZÁST KERES.

Megbízható leány

szobaleánynak vagy gyermek mellé ajánlkozna. Címeket a kiadóhivatalba kérek. 3033

Méregképes

könyvelő irodavezetői állást keres. Esetleg simenitleg a háboru tartamára. Megkeresések „Eisdrangu erő” jelge alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3018

Új cséplőgéppel

hosszabb időre raktári cséplést óhajtok vállalni. Szives felhívást várok. Kaba János postamester, Ajmásegres. 3022

LAKÁST KERESNEK.

Diskrétbejárattal

btutorozott szobát keresek, bejárattal lehetőség a kszu alatt. „Tt-zta” jelgére a kiadóba. 3015

KIADÓ LAKÁS.

Egy moderna 2 szobás

utcai lakás fürdőszobával és minden mellékhelyiséggel nov. 1-re kiadó Szent István-utca 8. sz. 3016

Egy 3 szobás és egy 4 szobás utcai lakás azonnal, vagy november 1-ére kiadó Pöltenberg Ernő-utca 15. 3018

Kiadó

egy 5 szobás erkélyes lakás nov. elsejétől Könyvek-u. 4. Baross-park-felől részen. 2938

Kétszobás

utcai lakás, fürdőszobával, novemberre kiadó, Péter-utca 2/c. Szarbatemplom közelében. Kreiniker Sándornál. 3031

Modern

négy-szoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Erzsébet királyné körut 18/a. számú ház első emelete, mely modern ótszobás lakásból áll, azonnal kiadó. 1646

INGATLAN.

Külvárosban

forgalmas helyen sarok ház, italméréssel eladó, esetleg bérebe adó. Cím a kiadóhivatalban. 3011

Közép-utca 25/a. sz.

jól jövedelmű ház, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi Banknál. 2928

ÜZLETEK.

A legforgalmasabb helyen egy igen jóforgalmu élelmiszerüzlet bevégség miatt mérseket áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2985

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Papírszalvóta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésében, Szabadság-tér. 781

D I N N Y E

eladás.

Puszt-Tövisgyházai gazdaságomban circa 5000 darab vörösbélű faj-görögdiinne eladó. Felhívom a venni szándékozókat, hogy vételi ajánlatukat folyó hó 20-ikáig

aradi irodámban nyujtsák be, hol közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

Dr. Mittler.

Egy jókarban levő fuó, és egy steierkocsi, olcsón eladó. Megtekinthe: 3 Kohn Lajos kovácmesternél, Bockó-utca. 2966

Nagy raktár

haditakarókban 8 50, 4 50, 6, 6, 12., 18., 20., 30., koronáig Pick Ernő és Tsal cégnél Arad, Andrássy-tér 17. 2977

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, valamint valódi

lignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, dlszmű- és játék-áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Nagyszerűen hatású a harcokra készített és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító beőbrzés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment csopos.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvege K-60, 1-40, 5-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszánok” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 6.

Hapenkénti szétküldés.

8809